

1. Uvod

Uobičajeno se položaj rotora sinkronog stroja sa stalnim magnetima i sinkronog reluktantnog stroja mjeri, što zahtjeva dodatnu investiciju, povećanje potrebnog mjesta za ugradnju i dodatno ožičenje. Kvar mjernog člana položaja i brzine vrtnje rotora, pretvornika za obradu signala ili ožičenja nužno dovodi do zaustavljanja pogona, a može dovesti i do oštećenja pretvarača, stroja ili radnog mehanizma.

Estimacijom položaja rotora povećava se robusnost pogona, smanjuju se inicijalni troškovi i troškovi održavanja.

Razvijeni algoritmi opisani u znanstvenim člancima koriste se za estimaciju položaja i brzine vrtnje rotora kada se pretvaračem sinkroni stroj pokreće iz mirovanja.

2. Opis problema

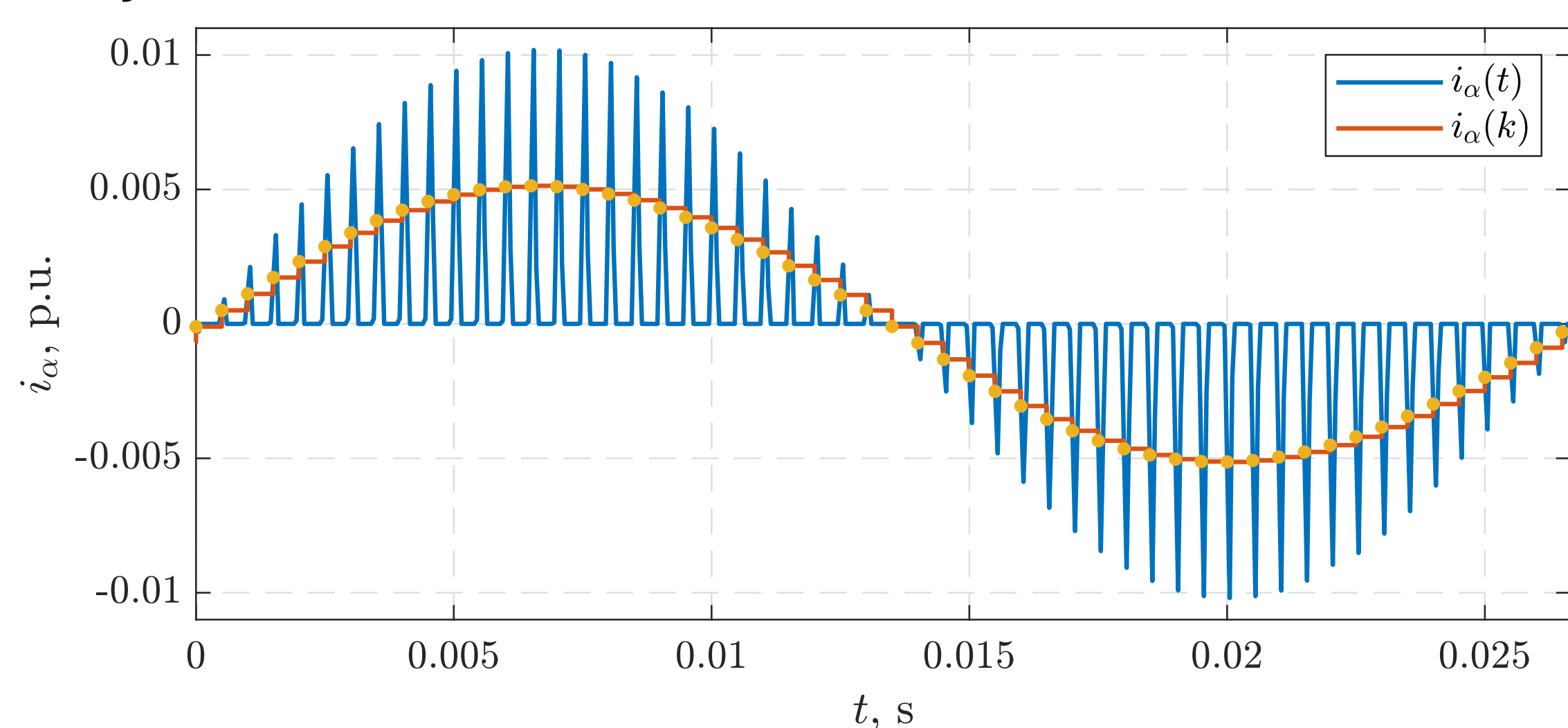
Ako se razvijeni algoritmi primjene u pogonima gdje se rotor sinkronog stroja vrti prije uključenja pretvarača, neizbježan je udarac struje i momenta na osovini pogona.

Leteći start je postupak sinkronizacije tijekom kojeg se estimira položaj i brzina vrtnje rotora te iznos induciranog napona prije uključivanja pretvarača.

3. Metodologija

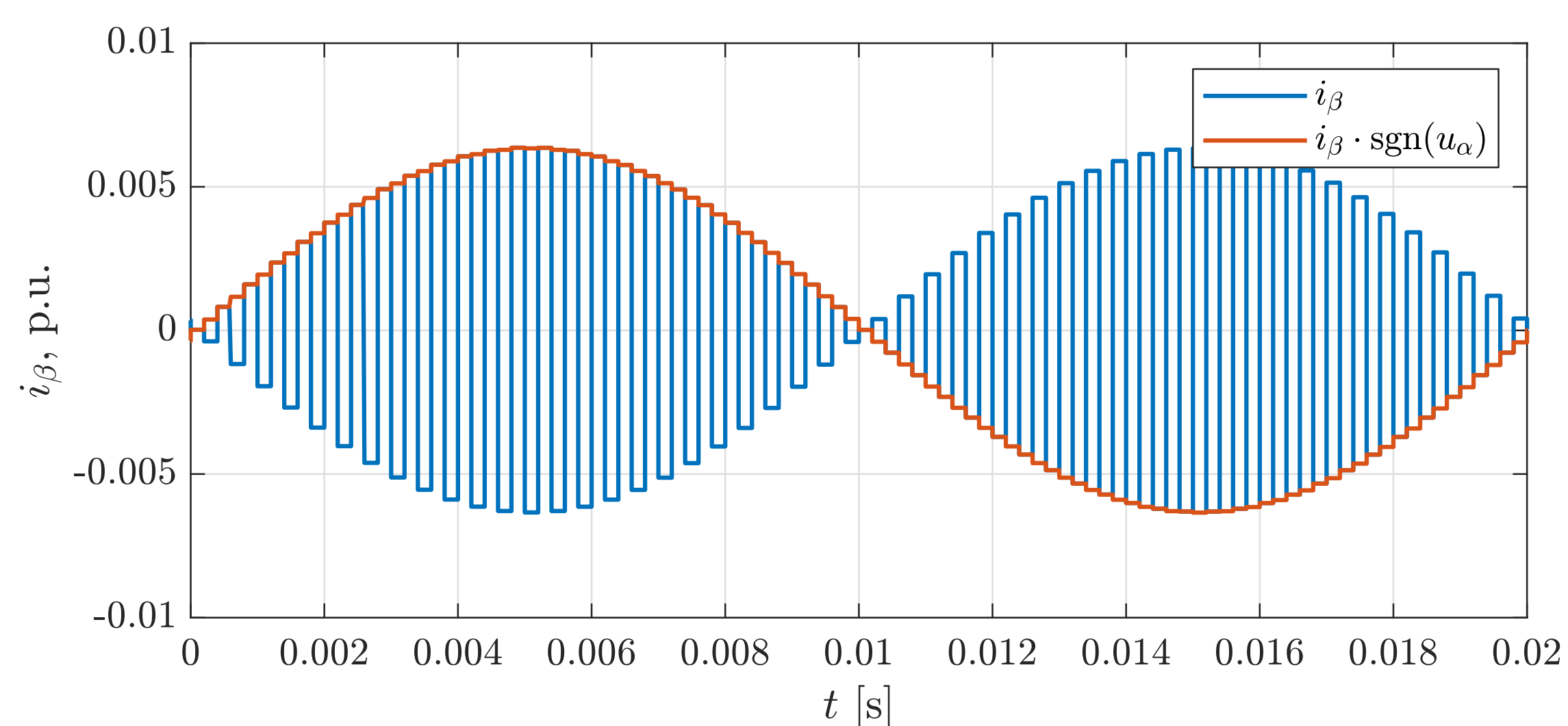
Isprekidani način rada energetskog pretvarača je kontinuirana primjena niza istih kratkotrajnih vektora napona na stezaljkama stroja što omogućava razvoj algoritama za upravljanje trajanjem impulsa te kontinuiranu estimaciju položaja i brzine vrtnje rotora stroja.

Kod sinkronih strojeva sa stalnim magnetima primjenjuje se niz nul-vektora. Tijekom kratkog spoja, struje se uzrokuju na polovici perioda vođenja.

Slika 1: Isprekidani načina rada sinkronog stroja sa stalnim magnetima

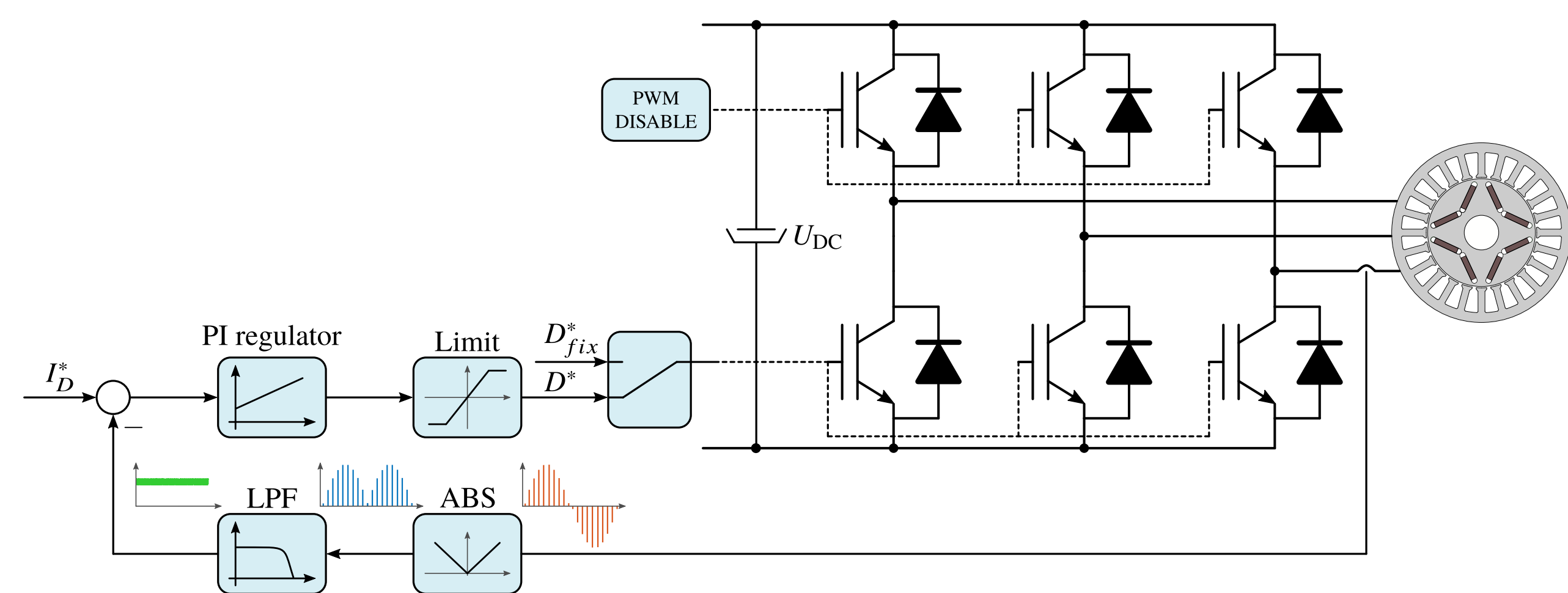
Kod sinkronih reluktantnih strojeva primjenjuje se niz alternirajućih aktivnih vektora napona. Struje se uzorkuju na polovici perioda aktivnog vektora, a predznak struje je potrebno promijeniti ovisno o aktivnom vektoru.

Slika 2: Isprekidani načina rada sinkronog reluktantnog stroja

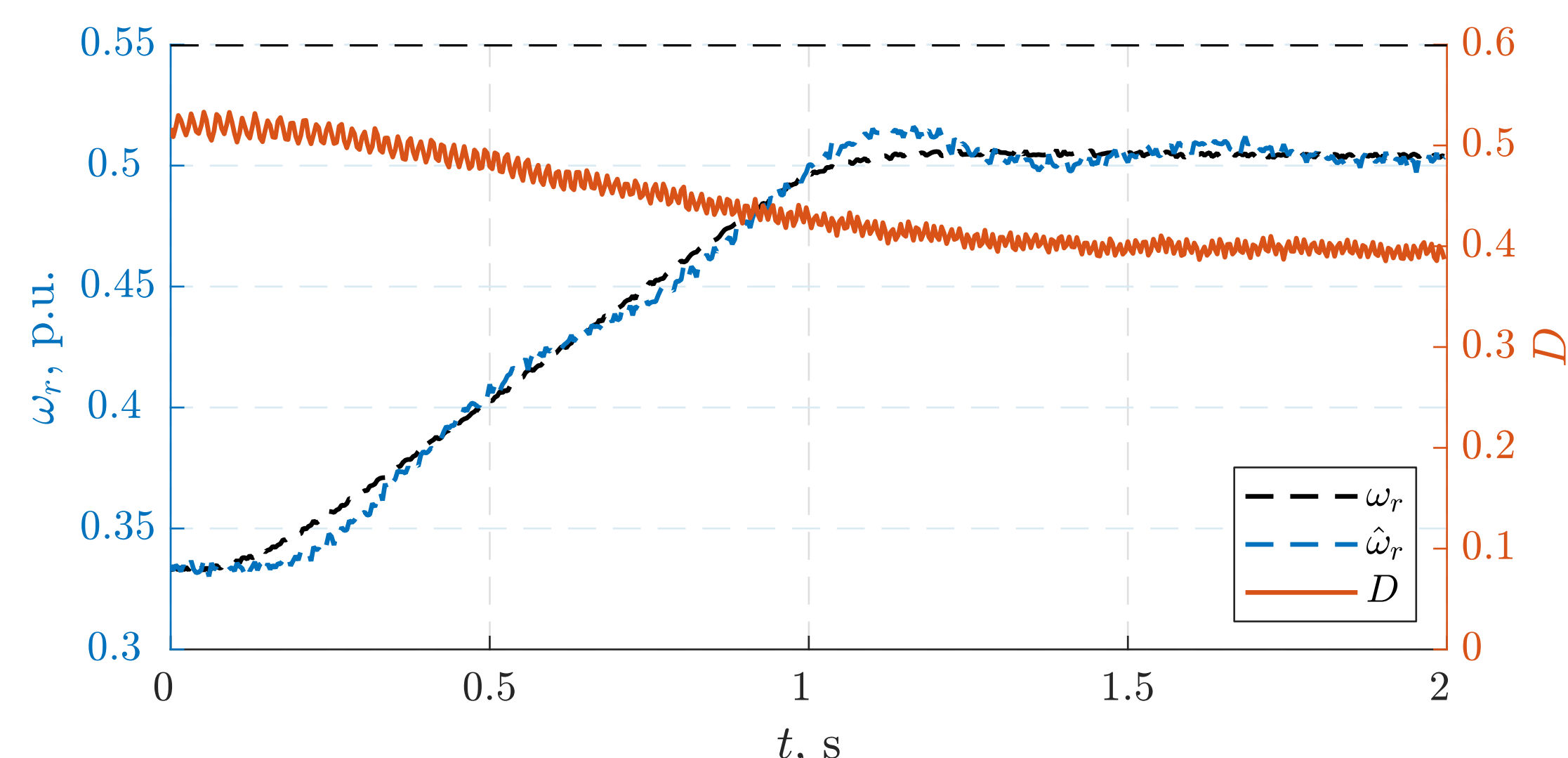
4. Rezultati

Period vođenja mora biti takvog iznosa da vršne vrijednosti struja budu veće od mjernog šuma strujnog senzora, no istovremeno struje moraju pasti na vrijednost nula tijekom jednog perioda sklapanja. S obzirom na to da se želi omogućiti sinkronizacija u što većem rasponu brzina vrtnje, nije poželjno koristiti konstantni iznos perioda vođenja, te je predložen regulator struje kratkog spoja.

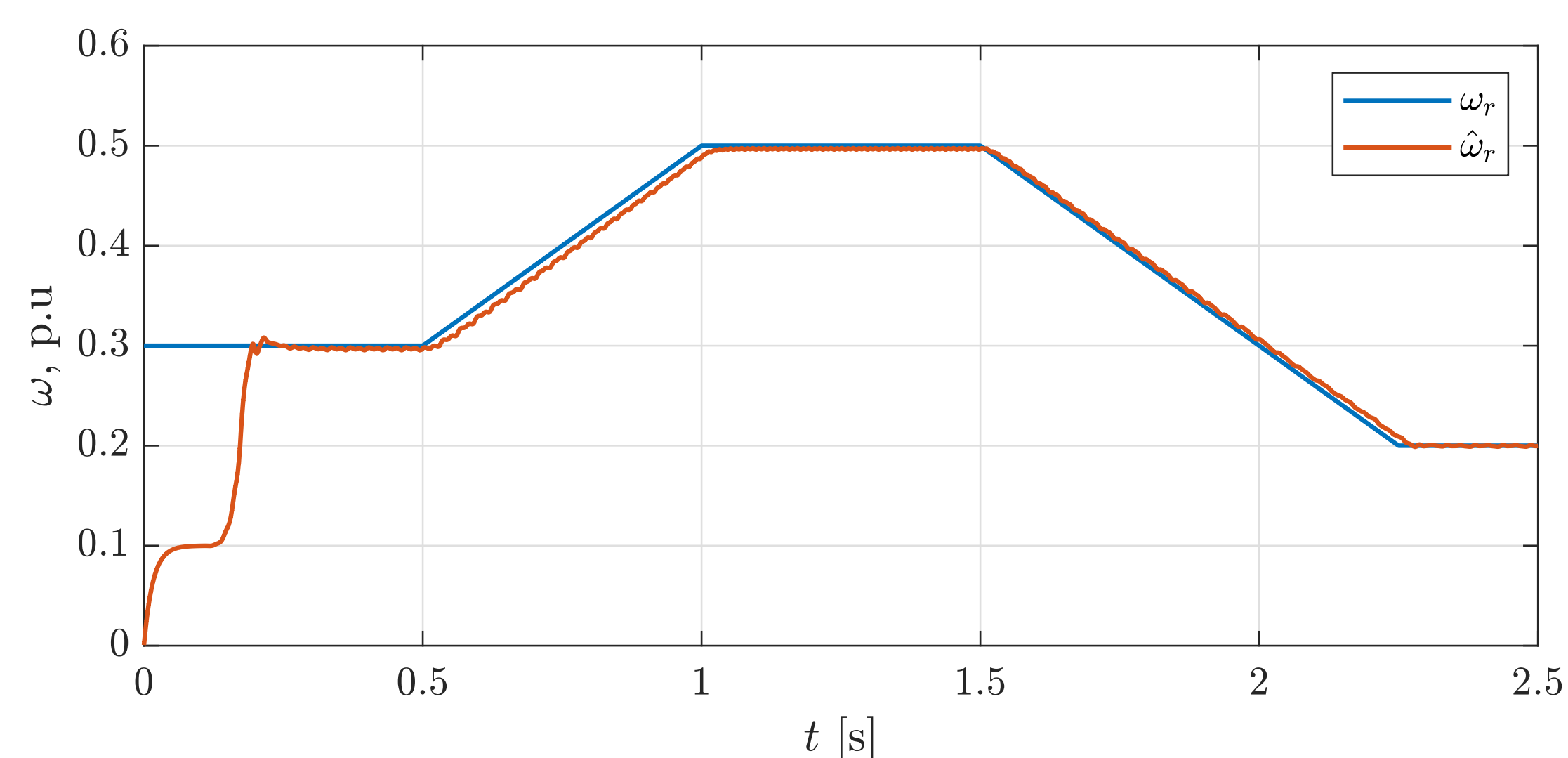
Slika 3: Regulator struje kratkog spoja

Predložen je matematički model sinkronog stroja sa stalnim magnetima tijekom isprekidanog načina rada. Eksperimentalno je ispitana struktura estimacije temeljena na PI regulatoru i fazno zatvorenoj petlji (PLL) na principu aktivnog toka.

Slika 4: Eksperimentalni rezultati upravljanjem faktorom vođenja i estimacije brzine vrtnje

Predložen je matematički model sinkronog reluktantnog stroja tijekom isprekidanog načina rada. Simulacijski je ispitana struktura estimacije temeljena na generaliziranom integratoru drugog reda (SOGI) i frekvencijsko zatvorenoj petlji (FLL).

Slika 5: Simulacijski rezultati estimacije brzine vrtnje

5. Zaključak

Pretvarač ne zahtijeva ugradnju dodatnih mjernih članova te nije potrebna preinaka u načinu upravljanja sklopama.

Isprekidani način rada omogućuje kontinuiranu estimaciju položaja i brzine vrtnje rotora sinkronog stroja tijekom kojih je struja regulirana na sigurnosno male iznose. To omogućuje promjenu brzine vrtnje tijekom sinkronizacije, a ne unosi dodatnu buku, vibracije i moment na osovini stroja.